

ACC. NR. 5668

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne

Upptecknat av:

Lage Nilsson

Härad: V. Göinge

Adress:

Gårdby

Socken: Röke

Berättat av

Katarina Nilsson

Uppteckningsår: 1938

Född år

-52 i Röke sn

Uppteckningen rör

Övernaturliga väsen,

Julen, Slakt m.m.

'35 (2+33) s.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
 Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Innehållsförteckning.

	1 - 2
	sid.
Meddelarupplysningar	1
Meddelskans foto	2
Kyrka rivs om nätterna (virke försvinner om natten från platsen, där kyrkan skall byggas)	3
Skogsnuvan	4
Bäckamannen (såg ut som en som kom och bar en spinnrock)	5
Bäckamannen i gestalt av känd oxe	6
Skrämman folk med brinnande tunna som rullar ner	7
Smärt-Olan (en klok, vill slå ut ärtor)	8
Spotta, när man går över rinnande vatten	9
Julen (ingen julgran, majat på väggarna, juldrickeat, julbröden, bröd och öl till kreaturen, man smakar julölet på juldagsmorgon och håller litet på sig, rida över rinnande vatten med hästarna på annandagen, inte göra rent i ladugården, skurning och rengörning inomhus, ingen bära ut julen, gå staffan, bröd att ge fattiga, julmaten, tvätta sig vid jul)	10

forts.!

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
 Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Innehållsförteckning. 2

	sid.
Tilltalsord. Västgötaknallar	19
Belysning (tranlampor, stickor)	20
Ljusstöpning. Vekar, "spetor", "pärtor"	21
Ystning av råmjölk. Löpet	22
Så långt som detta ropet höres! (taga smörturen)	23
Nyköpt kreatur sättes in. Nykalvad ko	24
Gräva ner självdött djur i ladugård. Tappar dråpet	25
Slakt (sker i dagliga rummet, breder ut en klippa att slakta på, skär bort en liten bit brosk och kastar i ta- ket, slakta på nedan, saltning och torkning, slaktet bör- jas vid kl. 4 på morgonen, gallan tillvaratages, blåsan till skramla, stöta fot, blodpölsan och levern, tiggare, steka lönnorna strax, lyddesörat, rumpan)	26
Dränka katter	31
Hampaodling	32
Första kaffet	33

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
 Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

Meddelarupplysningar

Fadern född i Algestorp; modern i Värjö. Farfadern i
 Harastorp o farmodern i Värjö. Mormodern o mor-
 fadern voro även födda i socknen. Själva är meddel.
 född i Algestorp. Hon har aldrig bott utom soc-
 knen. Hon var hemma tills hon gifte sig o
 flyttade till Gläddsjö. - Meddel. hade 5 syskon.

Hon har gått i skola för Björckvist. Men hade
 därför innan undervisning av "en som gick i sk-
 garna till oss". Han hette "Gössa-Benglen". Det var
 när vi skulle börja o läsa. Han var på vårt ställe
 i några vecka.

Meddel
Katarina Nilsson

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

5668

Landsk. Skåne
Hd. V. Göinge
Sn. Röke
By etc.

2

H.

Br.

L.

Djup

Diam.

Ägare

(Adr.)

Fotogr. av

Teckn.

År

Negativ

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -52, Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

Kyrka rivs om nällerna.

Om Röke kyrka - gamla kyrkan i Röke, som var
före den som det är nu - berättas det att
det var meningen att den skulle ha byggts
vid Segustorp, på den där fina lässen
som är där, men timret köptes nalltid på
överraskande sätt därifrån om till Röke, till
den plats där kyrkan sen byggdes, för när
timret köptes dit bestod man att bygga
den där.

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
 Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

Skogensuvan.

Man hörde ibland brake o ekrammel ute från skogen, en brakande som då man väntes av ett derlars, och man ansåg då att det var skogensuvan, som "lastade av" (d.v.e. sked).

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gärdby
Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
Uppteckningsår: 1938 Född år ~52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

Bäckamannen.

Meddel. såg en gång bäckamannen vid sitt hem. Sjön
ligger nedan för, ö det var mellan sjön ö husen
som han kom ö gik.

Då hade man spinnrockar, som man
spann på, ö sedan då man ibland skulle gå
bort ö låta laga spinnrocken, då den hade
gätt rödes, då tog man en lathun ö svepte
över den, så att den inte skulle bli vit, om det
kom en regnshur.

Vår bäckamannen här således visade sig, så
såg han ut som en som kom ö gik med
en spinnrock, insopt på sin sitta i en lathun
på ryggen. ~ Midsdag midskud!

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

Bäckamannen i gestall av känd ox.

Hos Bengt Torhels hade man ett par oxar, och sådär
mot julstiden såg Nils ~ Bengt Torhels son ~ att
det gick en av oxarna ~ som han tyckte ut och
han gick ut för att höra in oxen.

Men oxen sprang. Han sprang efter den,
men han kunde inte komma runt och höra den
sittbaka. Så lät han bli, o xden han hade
kommit hem igen, gick han in i ladugården
o fann att oxen stod där o åt hirsommars
med den andra oxen. När så förstod man att
det var bäckamannen som Nils hade sett.

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
 Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år - 52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

Skrämma folk med brinnande tunna som rullar ner.
 Några pojkar hade beslutat skrämma några
 flickor som voro med mjölk till en gille på följ.
 stia. De togo en tom tjär tunna o togo
 den upp på en backe, där flickorna stenk-
 le komma. När som de kommo i bac-
 ken hade pojkarna suttit på tunnan o
 lät den rulla ner mot flickorna, vilka
 blevo mycket rädda o tappade sina
 kruor o togo sönder dem. De hade kruor
 av ler. — En tallrik över o så en hand
 genom öronen på krusen!

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gärdby
Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

Smårl-Ölan.

Smårl-Ölan gick ö laddes han kunde bota krea-
tur, när de var sjuka.

"Vi barn var ensamma hemma, när han kom
in en gång till vårt, ö vi när hopkopp na ö var
särskilda. Han var full. "Vis ni gå efter en
säck änder ö strö ut," sade han, "så skall ni
få de så många små pågar, så ni har aldrig
setit så många för." ~ Men vi vågade inte
gå efter några änder, ö sedan drog han sig
ut. Han var en riktig gubbe, ö vi an-
kände honom aldrig.

- tent. upplysn. av f. d. handl. Bengt Kjellsson.
Röke, bodde Smårl-Ölan i Perslep nära Röke sn.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

Spolla när man går över rinnande vatten.
Somma skulle ju aldrig gå över en bro,
utan de spollade i vattenet.

Rubriken, i överensstämmelse med med-
del: s ordval.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
 Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år ~52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

Julen.

1-9

Hemmet var upkon. Meddel. minns inte någon gran från hemmet från det hon var barn. Man pryddes väggarna med papper, "majade" - som meddel. säger. Över bordet fästes en stor lakav. I mitten en julkrona. Var gjord av otrå - en "bäs-krona". De gjorde dem väl sjäva. Ingen gick o sålde sådana kronor.

Gota öl bryggde vi sjäva till jul. Och där fick inte vara tom i det kärlet. Det skulle hållt stå på bordet över julnatten. Och så skulle där stå tre kakor bröd på den nedersta bordändan. Vi tog dem nästan ut om vardagarna. Och vi tog dem in om högtidstiderna. Vi bodde bodde i Alunds torp då. Det var också julafton, o ug.

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
Uppteckningsår: 1938 Född år ~52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11

2
ärsafton, ö solvte afton (d.v.s. bettmdagsaftn). Un-
der högtidsdagarna skulle de vara på bordet.
Och en stor vit duk. Duktas med gäs ögon hade
mor. Kallorna skulle stå på nedre bordänden.
Och sedan var det inte nog med det, utan så
skulle det göras tre små kallar, som inte plac-
lades ner. Man enurrade kallorna, men dessa
placelades inte nt. Meddel. ligger fram ö visar med
en teckn. hur stora som dessa små kallar vo-
ro. Cirka 10 cm i diam. ö nästan 10 cm hö-
ga - ö toppiga. De gjordes av grov mjöl. Placel-
des sedan, då julhögen sattes upp, i en triang-
el på bordet. Och på dessa lades de tre jul-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Uppptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
Uppteckningsår: 1938 Född år ~ 52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12

3
kakorna. Den största underst, ö sedan oppe på den en
kaka, som var något mindre, samt till slut allra
överst en kaka som var mindre ändå. De tre sto-
ra kakorna var på följ. sätt. Den nedre var
av grovt mjöl. Den mellersta anlagl. av lite
bättre mjöl, ö den översta var en fin kakor; den
var av riktigt rågmjöl. Man bakade ju en
särskild stor kaka, så ha nederst av de tre
i julhögen. Den måtte ha varit en 30-35 cm
i diam.

Min far han hade den seden, att när vi ha-
de ätit julefton, så blandade han ihop bröd ö
öl, ö det tror jag han var ute ö gav leoma.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -52; Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

4.
Men vi skulle emalla ölet på juldags morgon,
sedan det hade stått öves natten på bordet. Då
var det inte nog med att vi skulle emalla det ut-
an vi skulle ha lite på huvudet av det också.
Då tog far lite dricka i handen ö hade på oss
glubbar på huvudet. Sen vi blev större så vil-
le vi ha reda på vad det skulle vara bra för,
men det hade han inte något att säga till. Det
var någon sed, som han hade från sina föräldr-
ar. Fadern var född i Älgstorp. Hans far
hette Olof Pankson ö farmodern hette Boel
Tuveson.

Min mor tyckte emellertid inte om sådana

ACC. N.R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

5
där upplåg. Men far lär inte bli det i alla fall. Han
skulle ha sin vilja igenom.

Man skulle vara färdig med sopsorna i la-
dugården på julaften och en skulle de va inne.
Sedan vi hade länt på kvällen, hade vi kaffe;
sedan skulle vi koka grött och så skulle vi äta.

På mandagen brukade far säga till dräng-
arna och pågarna - meddel. hade fyra bröder -
att de skulle ut och rida över rinnande vatten
med dem. Det där skulle väl vara häbo-
samt. De var bara borta en stund. Bara en 10
minuter. var de borta. Detta skulle vara bittida.
Det skulle vara innan det blev ljus.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

6
Under juldagen skulle man inte göra rent i
ladugården. När vi frågade far vad det skulle
vara för, visste han inte vad det var för, men
jag minns att det var så för färligt skitigt
i ladugården.

Man brukade klara golven o lofeln i sina
stugor med halmkvastar. Sedan man hade
skurat o golvet hade torrut skulle man strö
grävis på detsumma.

När det kom främman till huset vid jul,
då fick han inte gå utan han skulle ha något
slags för tärning, annars så var han ut julen,
sade.

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
Uppteckningsår: 1938 Född år ~52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

7
Annandag jul gingo pojkarna stoffan. Då skulle de samlas på ett ställe o så skulle de gå runt i gårdarna o skjuta med pufferstar. o då skulle de komma ut o bjuda dem på äpplen eller "starkt" l. något annat. Så fingo de så de som var glada vid starkt, så fingo de nog vad de behövde.

På den tiden jag var hemma brukade mor alltid vid jul ete baka med kavoringar o dem hade hon att ge folk som kom o bad om. Det var så många barn som kom - även från andra socknar - o ville ha bröd. Det kom också en del gamla gummor. De ville ju mest ha sovel.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
 Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -54, Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

8
 En jämnårig lill mig - Asserina Nilsson - berättade, att när hon var barn måste hon ö hennes syskon gå ut ö ligga, ö då ville de inte, men de sprang ö gömde dem, när de skulle ut. Och då gav deras mor dem ris lida de ville ge sig av. Sedan hon hade befaat dem tyste hon, så skulle de också gå. Men facket var ju snälla, sade Asserina, så de fingo var de hemma. På juleaftnen skulle vi läsa ö sjunga lill maten. Vi läste i psalmboken.

Glänk ö höll ö fick ö grät åt man vid jul. Drickat drucko vi nogur samma krus. Vi hade inte polstis lill sovad ö inte ens lill fiskes. I

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

stället hade man "doppa" lin fisken. Doppad koktes
av mjölk & mjöl & smör. Senap hade vi all ta
om vi ville. Gröten var det sista man åt på jul-
afton.

På bilderna, som vi hade på väggarna "av
gammald tjuvst papper" fanns Maria & bar-
net, & läsning, som glutsar na kröp upp &
läste. Där var ju bänkar runt om i stugan.

På nart som vi hade stugan i ordning
skulle vi tvätta oss. Vi hade en väldigt stor kist-
sch i köket & tvättade oss där, & sedan skulle
vi byta om kläder.

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Västra Göinge Adress: Gärdby
 Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19

Tiellalsord. Västgötlänningar.

Man sade du tin de unga ö I tin de gamla. Tin
fötädsas na sade man I.

"Kämmarna" brukade man benämna
"västgötnar". De hade en vite, sänk, som de ha-
de varorna i. Varor i båda ändas på denna
sänk! Så svade de den, så den kunde lig-
ga på axeln. "Jag vet inte om de vore från
Västergötland."

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20

Belysning.

Det första jag minns så använde vi bänklampor.
Drängarna skulle vid den tiden skära
stickor åt lysa med, om kvällarna. Det
är det gamla jag minns, när vi hade
stickor. Det var egentligen för bänken blev
i bruk. Man hade en höger träklors, lite
tung som stod på golvet. Det var en stakel
på denna ö på stakeln var det en järn-
klymma, som man skulle rätta stick-
korna på. Någon skulle passa stickan ö
taga av "skaren".

Vid lyset av dessa stickor så man ö
spann.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
 Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -52; Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21

Ljusstöpning. "Veckor: spetar, "pärtor".
 De rista ljusen som man fick vid stöpningen
 kallades "pärtor"; dessa blevo anslåna. Des-
 sa skulle de ha ö springa med i örras-
 na ö lysa dem med, kasingarna.

"Spetar", av trä - spet sign vid
 båda ändarna -, hette de pinna, som
 man brände vatten på. Man la de om-
 garnet på spetan ö modde vatten
 där. Veckorna skulle redan ligga lite i
 tälgyrten, så att det blev lite tälgy
 på dem så de kunde gå ner raka
 när man höjde oppa dem.

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gardby
Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

22

Upptning av råmjölk. Löpel.
När det var mjölkade kor, skulle man göm-
ma ihop mjölken efter den mjölkade
kon i ungefär en vecka så att det blev
lite ördan av den. Osten gjordes
för att man framför allt skulle ha den,
när man höstade.

I Löpel. som tillvarogs, när man
slaktade kalvar. slog man en smula
dränning, samt hade lite salt i det.

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23

På långt som detta ropet hörs!

En koring: Vår önskan uppe i en träd ö ko-
pade än så långt som hennes rop hö-
des så skulle hon ha njutit ö
mör.

En jägare, som var ute på
jakt, sade än om hon inte gick
när, så skulle han skjuta hen-
ne.

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
 Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -52, Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24

Nyköp kreaturettles in. Nykåbad ho.
 När man köpt en nyt kreature ö skulle taga
 in det i ladugården, så skulle det gå
 baklänges in.

För att bra kringas inte skulle kan-
 na "skänna" kon, så skulle man de för
 första gången ha, som man mjölkade
 den, som kringas eller ofta kring-
 ning så skulle man taga ö gå ö på
 lite mjölk "där man drasade"
 (d.v.s. där folket gjorde sina behov).

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

25

Gräva ner självdöds djur i ladugård.

Våra (d.v.s. meddel: & föräldrar) de grävde ner
en stor ko som hade dött i ladugården.
Detta för att det inte skulle bli fler som
dög. Det var väl någon som hade in-
billat dem att de skulle göra det.

Jag var liten då. ~ Det var en ung
granne ko. Hon hade väl blivit
en gammal kanske.

Tappar dräpet.

Om en ko tappade dräpet, skulle man ta
droppet från en annan & ge henne.

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

26

Plakat.

1-5

När vi slaktade till jul, så hade min far den seden, att han skulle ha in djuret, som skulle slaktas i det dagliga rummet, i stugan. Det var för resten inte bara vid samt till jul, utan det var alltid, när han skulle slakta. Det skeddes inte en halv månad att han skulle in i det dagliga rummet. Jag var rädd så jag var inte i köket & jag torde inte gå in. ~ Man tog in en klippa, som lade ut på golvet, när man slaktade nötkreatur, så man hade ingen bänk, utan koe den fladdade på golvet. ~ Far skaffade en liten bil brosk, innan han öppnade djuret, & den där bilen den kurlade han upp i taket. Den blev sittandes där lite, innan den lossnade & föll ner. Mor var galen på honom, för att han hade sådana påskarsystem, för det blev fläckar i taket efter det där.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
 Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

27

2
 Man skulle helst slakta på neder ("på näset"), när
 det var mörkt. Man slaktade på morgonen. Sedan man
 slaktat, så skulle ovet ligga i salt några veckor, o
 sedan skulle man lägga in det i bakugnen o torka
 det.

Vi skulle resa opp kl. 4 om morgnarna o slakta.

Man hade ren halm, som man lät inäborna lig-
 ga på under det all tog vara på den.

Ybland hängde man opp gallan all torkas och om det
 blev något kreatur sjukt så skulle ha den än ta av.
 Jag vet inte all de använde den, men de skulle lika-
 väl laga vara på den.

Vår del var gullar så mätte de halmbåströer eller

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

28

3
engåspinna i blåsan ö blåste opp den, ö så hade de åter i
den, så det skulle skramla, ö så hade de den att leka med.

När far ekar av fötterna, så skulle han stöta det mot
stället där det var fast, ö på samma sätt gjorde han
med huvudet, sedan han skurit av huvudet, skulle det
stötas mot halsen.

När man hade pölsan ~ blodpölsan ~ färdig blev att
äta, så fick man inte äta pölsan, för än man hade
smakat leveren, "men man tro, det blev inte
mycket ätit av den".

En del som gingo ö liggde hemma ö had en
en bit sovel, sedan man daktat. De kom ju in-
te precis fruk, men de kom ju någon gång in-

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne
Härad: Västra Göinge
Socken: Röke
Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Nilsson
Adress: Gårdby
Berättat av: Katarina Nilsson
Född år -52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

29

4

nan jul. Och somna hade de ju vissa personer som de misshandlade. Det var till falliga som inte hade något att sluka.

Man åt inte av det duktade djuret samma dag det var slaktad, men pölsan åt man naturligtvis samma dag.

När man slaktade svin, så skulle man slakta "lönorna" (d.v.s. filéerna) först. Och som slaktaren hade skurit ifrån dem, sade han: "In med dem i köket, så de får slaktas!" Man brukade sätta dem till, när man skär dem i bitar, stekte dem o åt dem sedan till pastoffler. - Fick inte slaktaren lönorna, när han hade slaktat, så

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
Uppteckningsår: 1938 Född år ~ 52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

30

5

var han visst inte beläsen.

På lungan var det en liten bil - man kallade den för lyddesörab, den såg precis som en följfot. Denna skulle man inte använda, utan den ska iså.

Rumpan skulle man inte äta, för då växte man inte. Barnen fingo inte äta den. Men de stora fingo.

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
 Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

31

Dränka katten.

Stundom kom där ju vandrandes folk, ö Stundom var
 där någon annan som inte hade med kreatur ö gö-
 ra, dessa bad man taga livet av katten, när man
 hade katten, som skulle dödas. Katten stoppades i en
 säck ö man hade slenar i den ö dränkte den se-
 dan i en grop, där det var vatten. Någon som hör-
 de till husfolket, borde inte taga livet av katten.

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
 Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år - 52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

32

Hampavodling.

I meddel. 2 följande hem i Högstorp odlade man en liten smula hamp.

När vi skulle tygla, skulle vi ha en så kallad "arkelast". Denna var gjord av hampgarn.

Det likaste av hampen borde man ha tagit till handdukar.

Meddel. anger att man rotade hamp liksom lin genom att breda den på gräset.

ACC. N:R. 5668

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby
Socken: Röke Berättat av: Katarina Nilsson
Uppteckningsår: 1938 Född år -52 i Röke sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

33

Första kaffet.

En kvinna i tågut bröt armen. Folk skulle komma
dit och hjälpa henne, så hon fick den drögen till-
rätta. Då tänkte hon att hon skulle vilja
tröster dem med kaffe och hon skickade
därfor sin affären efter ett kilopund kaffe.

Hon lade på det sammans och kokte
det, och det blev ju så starkt så de kunde inte
dricka det. - Det var inte brukligt med kaffe då,
och hon var en gammal kätting som aldrig kokt
kaffe för.